

1-sinflar uchun “Halollik” mavzusida dars rejasi

Darsning mavzusi: “Halollik”

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Darsning maqsadi:

- O‘quvchilarga “halollik” tushunchasini tushuntirish, adolatga sodiqlik, boshqalarni hurmat qilishning ahamiyatini orqali hayotiy vaziyatlarni yoritish.
- Halollik va adolatga sodiqlik orqali hayotdagi ahamiyatli qimmatlar, boshqalarga nisbatan adolatli munosabatni o‘rgatish.
- O‘quvchilarda adolatli, halol va ishonchli inson bo‘lishga intiluvchanlikni rivojlantirish.

Kutilayotgan natijalar:

- O‘quvchilar “halollik” va “adolatga sodiqlik” tushunchalarini anglaydilar.
- Halol va adolatli munosabatlarni hayotda qo‘llashga intilishadi.
- O‘quvchilar boshqalarga hurmat va muhabbat bilan munosabatda bo‘lishga o‘rganishadi.

Metodlar:

- **Hayotiy huquqiy vaziyat (Keys, kazu)** — hayotdan olingan misollar va vaziyatlar orqali fikrlash, tahlil qilish va hal etish.
- **Suhbat** — aniq savollar orqali o‘quvchilar bilan fikr almashish va tushunchalarni aniqlash.
- **Rol o‘yinlari** — o‘quvchilarga halollik va adolatni hayotda ko‘rsatish va amalga oshirish uchun rol o‘yinlaridan foydalanish.
- **Tasvirlash** — vizual materiallar orqali mavzularni aniqlash.

Foydalanadigan materiallar:

- **Kartinalar va tasvirlar:** “halol” va “adolat” tushunchalarini ko‘rsatadigan tasvirlar.
- **Keyslar:** hayotiy vaziyatlar va muhokama uchun qo‘llanmalar.

- **Kartalar va slaydlar:** “halol” va “adolat” tushunchalariga oid slaydlar.
 - **Rol o‘yinlari uchun kartalar:** haqiqiy hayotiy vaziyatlar bilan bog‘liq bahslar uchun.
-

1. Darsning kirish qismi (5 daqiqa)

1.1. O‘qituvchining kirish so‘zi:

- Darsni qiziqarli savol bilan boshlash: “Sizningcha, xalollik deganda nimalar tushunilasiz? Bu nima?”
- O‘quvchilarga savol berib, ularning fikrlarini yig‘ish.

1.2. Kirish (3 daqiqa):

- O‘qituvchi “halollik” va “adolat” tushunchalarining jamiyat va hayotda qanchalik muhim ekanligini yoritib beradi.
 - “Nima uchun odamlar bir-birini hurmat qilishi, adolatli bo‘lishi kerak?” deb so‘raydi.
-

2. Asosiy qism (30 daqiqa)

2.1. Keys (xayotiy vaziyat) – “Halol yoki nomunosib” (15 daqiqa):

- O‘qituvchi bolalarga hayotdan olingan vaziyatlarni aytib, ulardan har birini tahlil qilishni so‘raydi.
- **Vaziyat 1:** “Sizning do‘stingiz rangli qalamlaringizni yoqtirgani uchun sizdan so‘ramasdan, uni o‘ziga oladi. Buni halol deb hisoblaysizmi?”
- **Vaziyat 2:** “Ko‘chada ketayotganingizda bir odam hamyonini tushirib qoldirdi, uning orqasidan yurib ketayotgan notanish odam yerdagi hamyonni hech kimga aytmasdan o‘zining cho‘ntagiga soldi. Bu adolatsizlikni ko‘rsata oladimi?”
- Bolalarga har bir vaziyatni talqin qilib, ularga savol berish:
 - “Bu vaziyatda nimalar bo‘ldi?”
 - “Siz bu vaziyatda qanday qilib halol bo‘lar edingiz?”

- “Adolatli bo‘lish uchun nimalarni qilish kerak?”

2.2. Suhbat (5 daqiqa):

- Har bir vaziyatdan so‘ng, bolalar bilan fikr almashish.
- Suhbatni quyidagi savollar orqali olib borish:
 - “Nima uchun halol bo‘lish bizga yordam beradi?”
 - “Adolatli bo‘lish haqiqatan ham ko‘proq ishonchli bo‘lishga olib keladimi?”
 - “Sizga yaqin odamingizning adolatli va halol bo‘lishi qanday his qilishga olib keladi?”

2.3. Rol o‘yinlari (10 daqiqa):

- O‘quvchilarga turli vaziyatlarda adolat va halollikni namoyish etishga chaqirish.
 - **Vaziyat 1:** “Ikki o‘quvchi maktab kutubxonasidan yangi kitob olib kelishdi. Ular bir xil kitobni olib, uni o‘qishni xohlashdi, lekin faqat bitta kitob bor edi.
 - Birinchi o‘quvchi dedi: “Men bu kitobni birinchi o‘qishim kerak, chunki men uni juda kutgan edim”.
 - Ikkinchi o‘quvchi esa: “Men ham bu kitobni o‘qishni xohlayman! Har ikkalamizga ham adolatli bo‘lishi kerak”.
 - Shunda o‘qituvchi shunday dedi: “Adolatli bo‘lish uchun, kitobni birinchi o‘quvchi o‘qib, keyin ikkinchi o‘quvchiga beradi. Shundan so‘ng ikkinchi o‘quvchi kitobni o‘qib bo‘lgach, birinchi o‘quvchi yana o‘qishi mumkin. Shunday qilib, ikkalangiz ham kitobdan foydalanasizlar.”
 - O‘qituvchi rolga kirib, har bir vaziyatni o‘ynab, bolalarga adolat va halollikni amalga oshirishga yordam beradi.
-

3. Darsning xulosa qismi (5 daqiqa)

3.1. Xulosa va umumlashtirish (5 daqiqa):

- O‘qituvchi o‘quvchilarga darsni umumlashtirib, “Halol bo‘lish va adolatga sodiqlik jamoa va insoniyat uchun qanchalik muhim?” deb savol beradi.

- Har bir o'quvchidan: "Sen hayotda qanday qilib adolatli va halol inson bo'lishni istaysiz?" deb so'raydi.
 - Suhbatni jamoaviy xulosaga olib kelib, darsni yakunlaydi.
-

Tavsiyalar:

- O'qituvchi dars jarayonida bolalarni faol qatnashtirish uchun savollarni aniq va oddiy qilib berishi lozim.
 - Rol o'yinlarini qiziqarli va tushunarli qilish uchun bolalarning kundalik hayotidagi holatlardan foydalanish mumkin.
 - Bolalarga har bir vaziyatda adolat va halollikni hayotda qanday qilib amalga oshirish mumkinligini ko'rsatish muhim.
-